

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl tvaraus išorės žvejybos laivynų valdymo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1006/2008

(COM(2015) 636 final – 2015/0289 (COD))

(2016/C 303/16)

Pranešėjas: Gabriel SARRÓ IPARRAGUIRRE

Europos Parlamentas, 2015 m. gruodžio 17 d., ir Taryba, 2015 m. gruodžio 22 d., vadovaudamiesi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 43 straipsnio 2 dalimi ir 304 straipsniu, nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl tvaraus išorės žvejybos laivynų valdymo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1006/2008

(COM(2015) 636 final – 2015/0289 (COD)).

Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2006 m. gegužės 11 d. priėmė savo nuomonę.

517-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2016 m. gegužės 25–26 d. (2016 m. gegužės 25 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 146 nariams balsavus už, 4 – prieš ir 8 susilaikius.

1. Išvados

1.1 EESRK pritaria tikslams, kurių šiuo pasiūlymu siekia Europos Komisija, taigi jis mano, kad būtina peržiūrėti galiojantį reglamentą siekiant paskatinti supaprastinimą, padidinti skaidrumą, pagerinti valdymą, užtikrinti veiksmingą taisyklių taikymo kontrolę, dar kartą patvirtinti abipusiškumą su trečiosiomis šalimis ir saugoti tūkstantmetę žvejybos kultūrą užtikrinant jos tvarumą.

1.2 Tačiau Komitetas laikosi nuomonės, kad dėl pasiūlymo (tokios redakcijos, kokia pateikta šiuo metu) gali atsirasti daug biurokratinės ir administracinės naštos Europos Komisijai, valstybėms narėms ir veiklos vykdytojams ir kad nenumačius reikiamų techninių, materialinių ir žmogiškųjų išteklių būtų pakenkta siekiamam supaprastinimui ir atsirastų neigiamų socialinių ir ekonominių padarinių žuvininkystės sektoriuje veikiantiems verslininkams ir darbuotojams.

1.3 EESRK prašo pakankamų žmogiškųjų ir biudžeto išteklių skirti tiek už šiuos reikalus atsakingam Europos Komisijos Jūrų reikalų ir žuvininkystės generalinio direktorato skyriui, tiek valstybių narių priežiūros institucijoms, kad jie galėtų tinkamai atlikti savo darbą.

1.4 Komitetas pasisako už tai, kad atsakomybė išduoti žvejybos leidimus tektų valstybėms narėms, o tai leis Europos Komisijai vadovaujantis atitikties reikalavimams kriterijais patikrinti leidimo galiojimą. Pastaroji, kaip Sutarčių sergėtoja, tokiu būdu užtikrins, kad valstybės narės vykdytų savo įsipareigojimus.

1.5 EESRK prašo Europos Komisiją, ES žuvininkystės ministrų tarybą ir Europos Parlamentą atsižvelgti į šioje nuomonėje pateiktas bendrąsias ir konkrečias pastabas.

2. Pagrindiniai faktai

2.1 Bendra žuvininkystės politika (BŽP) apima jūrų biologinių išteklių išsaugojimą, taip pat tų išteklių žvejybos ir ją vykdančių laivynų valdymą. Ji taikoma Sąjungos vandenyse vykdomai žvejybos veiklai ir ne Sąjungos vandenyse Sąjungos žvejybos laivų vykdomai žvejybos veiklai. BŽP buvo pertvarkyta 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1380/2013.

2.2 2008 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1006/2008 reglamentuojami Sąjungos laivų žvejybos ne Sąjungos vandenyse leidimai ir trečiųjų šalių žvejybos laivams suteikiami žvejybos Sąjungos vandenyse leidimai.

2.3 Komisija mano, kad galiojantį Žvejybos leidimų reglamentą reikia peržiūrėti siekiant tinkamai įtraukti naujosios BŽP tikslus ir užtikrinti suderinamumą su 2008 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1005/2008, nustatančiu Bendrijos sistemą, kuria siekiama užkirsti kelią neteisėtai, nedeklaruojamai ir neregamentuojamai (NNN) žvejybai, atgrasyti nuo jos ir ją panaikinti, ir su 2009 m. lapkričio 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1224/2009, nustatančiu Bendrijos kontrolės sistemą, kuria užtikrinamas bendrosios žuvininkystės politikos taisyklių laikymasis.

2.4 Komisija taip pat pabrėžia tarptautinius įsipareigojimus, kuriuos Sąjunga prisiėmė kaip Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos susitariančioji šalis, prisijungusi prie Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) susitarimo dėl skatinimo žvejybos laivams atviroje jūroje laikytis tarptautinių išsaugojimo ir valdymo priemonių, taip pat prie FAO tarptautinio nelegalios, nedeklaruojamos ir nereguliuojamos žvejybos prevencijos, sulaikymo ir panaikinimo plano.

2.5 Pasiūlymu išplečiama taikymo sritis įtraukiant į ją tokius klausimus kaip tiesioginių leidimų išdavimas, jeigu su atitinkama trečiaja šalimi nesudarytas galiojantis tausios žvejybos partnerystės susitarimas, leidimų suteikimas žvejybos laivų pagalbiniais laivams ir pranešimas apie tai, vėlavos pakeitimo kontrolė, nepanaudotų žvejybos galimybių persikirstymas ir būtinybė nustatyti teisinę sistemą, kuri padėtų Sąjungai geriau stebėti frachtuojamų Sąjungos žvejybos laivų veiklą, remiantis kompetentingos regioninės žuvininkystės valdymo organizacijos priimtomis nuostatomis.

2.6 Be to, pasiūlymu reglamentuojama daug kitų klausimų, kaip antai keitimasis elektroniniais duomenimis tarp valstybių narių ir Komisijos, Sąjungos elektroninio žvejybos leidimų registro sukūrimas, Sąjungos vandenyse žvejojantių trečiųjų šalių laivams taikomos taisyklės, įskaitant duomenis apie šių laivų sužvejotą kiekį, atitinkantį Sąjungos žvejybos laivams taikomus kiekius, taip pat Komisijos galimybė priimti deleguotuosius aktus ir, jei reikia, nedelsiant taikomus įgyvendinimo aktus.

3. Bendrosios pastabos

3.1 EESRK pritaria tikslams, kurių Europos Komisija siekia šiuo pasiūlymu, t. y. stiprinti ES pajėgumus stebėti savo laivyno, žvejojancio ne ES vandenyse, veiklą, neatsižvelgiant į reguliavimo sistemą, pagal kurią jis tą veiklą vykdo, ir atsižvelgiant į poreikį suderinti didesnę Sąjungos laivyno kontrolę ir mažesnę nacionalinių ir ES institucijų darbo krūvį. Komitetas mano, kad būtina peržiūrėti šiuo metu galiojantį reglamentą siekiant paskatinti supaprastinimą, padidinti skaidrumą, pagerinti valdymą, užtikrinti veiksmingą taisyklių taikymo kontrolę, dar kartą patvirtinti abipusiškumą su trečiosiomis šalimis ir saugoti tūkstantmetę žvejybos kultūrą užtikrinant jos tvarumą.

3.2 Tačiau Komitetas laikosi nuomonės, kad dėl pasiūlymo (tokios redakcijos, kokia pateikta šiuo metu ir nepatikslingas sistemos supaprastinimui reikiamų priemonių) gali atsirasti daug biurokratinės ir administracinės naštos ir kad nenumačius reikiamų techninių, materialinių ir žmogiškųjų išteklių būtų pakenkta siekiamam supaprastinimui. Būtina nustatyti veiksmingą leidimų išdavimo procedūrą, kuria būtų užtikrintas leidimų teisėtumas, tačiau kuri kartu būtų paprasta ir greitai. Jeigu ji nebūtų nustatyta, tai labai pakenktų ES veiklos vykdytojams, kurie dėl vėlavimo išduoti leidimus nukentėtų – prarastų žvejybos dienas ir patirtų neigiamą socialinį ir ekonominį poveikį.

3.3 EESRK žino, kad tiek Europos Komisijos Jūrų reikalų ir žuvininkystės generalinio direktorato skyriuje, atsakingame už šiuos reikalus, tiek valstybių narių priežiūros institucijose trūksta darbuotojų. Todėl prašo skirti pakankamai žmoniškųjų ir biudžeto išteklių, kad šis skyrius ir institucijos galėtų tinkamai atlikti savo darbą.

3.4 Komitetas dar kartą patvirtina svarbų Europos Komisijos vaidmenį visame šiame procese ir pasisako už tai, kad atsakomybė išduoti žvejybos leidimus tektų valstybėms narėms, kartu leidžiant Europos Komisijai vadovaujantis atitikties reikalavimams kriterijais patikrinti leidimo galiojimą.

4. Konkrečios pastabos

4.1 EESRK mano, kad 3 straipsnio f punkte pateikta sąvokos „stebėtojų programa“ apibrėžtis turėtų apimti ne tik regioninės žuvininkystės organizacijos rajone taikomą sistemą, bet ir valstybių narių sistemą, siekiant ne tik patikrinti laivo atitiktį taisyklėms, bet ir rinkti duomenis.

4.2 Pasiūlymo 5 straipsnio 1 dalies d punkte nustatyta, kad vėliavos valstybė narė žvejybos leidimą gali išduoti tik jei veiklos vykdytoji ir žvejybos laivui 12 mėnesių iki žvejybos leidimo paraiškos pateikimo dienos nebuvo taikytos sankcijos už sunkius pažeidimus. EESRK nuomone, šį atitikties reikalavimams kriterijų reikėtų panaikinti, kadangi dėl jo gali būti taikoma neproporcinga ir diskriminuojanti dviguba sankcija. Komitetas mano, kad Reglamentais Nr. 1224/2009 (Kontrolės reglamentas) ir Nr. 1005/2008 (NNN žvejybos reglamentas) jau numatyta tvarka ir sankcijos už sunkius pažeidimus tiek ES, tiek ne ES vandenyse.

4.3 7 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad Komisijai paprašius vėliavos valstybė narė žvejybos leidimą atsisako išduoti, sustabdo jo galiojimą arba jį panaikina tais atvejais, kai minėti veiksmai yra grindžiami „viršesnėmis politinėmis priežastimis“ [...]. EESRK mano, kad nuostata suformuluota gana neaiškiai ir kad veiklos vykdytojams dėl jos gali atsirasti teisinis netikrumas, priklausomai nuo to, ką kiekvienu atveju Europos Komisija laikys „viršesnėmis politinėmis priežastimis“. Šiame straipsnyje reikėtų patikslinti, kad bus atsisakoma išduoti leidimą, jo galiojimas bus sustabdomas ar leidimas bus panaikinimas Komisijai paprašius tuo atveju, kai ji manys, kad esama rimto pavojaus, kad gali būti padarytas pažeidimas.

4.4 8 straipsnyje nustatyta, kad Sąjungos žvejybos laivai žvejybos veiklą trečiosios šalies vandenyse gali vykdyti tik jei ta šalis yra regioninės žuvininkystės organizacijos susitariančioji šalis arba nesusitariančioji bendradarbiaujančioji šalis. EESRK atkreipia dėmesį į Bisau Gvinėjos padėtį – su šia šalimi ES yra sudariusi tausios žvejybos partnerystės susitarimą, tačiau ji nėra nei Tarptautinės Atlanto tunų apsaugos komisijos (ICCAT) susitariančioji, nei nesusitariančioji bendradarbiaujančioji šalis. Todėl Komitetas mano, kad ES neturi svarstyti klausimų, kurie turi įtakos trečiųjų šalių suverenitetui. Be to, dėl šio reikalavimo ES laivynas patektų į nepalankią konkurencinę padėtį konkuruodamas su trečiųjų šalių laivynais, kurie tokio reikalavimo laikytis neprivalo. Bet koku atveju EESRK ragina Europos Komisiją toliau dėti pastangas ir pasitelkiant partnerystės susitarimą žvejybos srityje siekti, kad Bisau Gvinėja dalyvautų ICCAT veikloje, taip įgyvendinant tausaus išteklių naudojimo tikslą.

4.5 Dėl 12 straipsnio 3 ir 4 dalių EESRK yra susirūpinęs, kad Europos Komisija gali sulėtinti žvejybos leidimų išdavimo procedūrą.

4.6 Vertindamas 13 ir 14 straipsnius, kuriuose aptariamas pagal tausios žvejybos partnerystės susitarimus nepanaudotų žvejybos galimybių perskirstymas, Komitetas prašo Europos Komisiją užtikrinant vidaus nuoseklumą šias galimybes perskirstyti tiek ES vandenyse, tiek taikant dvišalius susitarimus su trečiosiomis šalimis, kaip antai Norvegija.

4.7 18 straipsnio c punkte nustatyta, kad vėliavos valstybė žvejybos leidimą gali išduoti tik jei veiklos vykdytojas yra pateikęs planuojamos žvejybos veiklos tausumo įrodymus, kurie grindžiami šiais dokumentais: trečiosios šalies ir (arba) regioninės žuvininkystės organizacijos atliktu moksliniu vertinimu ir to vertinimo analize, kurią atliko vėliavos valstybė narė remdamasi savo nacionalinio mokslinio instituto vertinimu. Komitetas mano, kad šią vėliavos valstybės narės atliekamą galutinę analizę reikėtų panaikinti.

4.8 19 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Europos Komisija per 15 dienų turi išnagrinėti valstybių narių pateiktus dokumentus ir, iškilus problemai dėl kokio žvejybos laivo (laivo ir (arba) įrangos), per du papildomus mėnesius gali pateikti prieštaravimą leidimo suteikimui. Taikant šią dalį galėtų būti labai vėluojama suteikti tiesioginius žvejybos leidimus.

4.9 27 straipsnyje nustatyta, kad vėliavos valstybė narė ne vėliau kaip prieš 15 dienų iki planuojamos žvejybos veiklos atviroje jūroje pradžios apie išduotą žvejybos leidimą turi pranešti Europos Komisijai. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, EESRK mano, kad 15 dienų terminas turėtų būti išbrauktas; reikėtų paprasčiausiai nustatyti, kad Europos Komisijai turi būti pranešama iki veiklos pradžios.

4.10 EESRK nuomone, Komisija ir valstybės narės visa informacija tarpusavyje, taip pat su trečiosiomis šalimis turėtų keistis naudodamosi elektroninėmis priemonėmis. Komitetas taip pat mano, kad būtina sukurti elektroninį žvejybos leidimų registrą.

2016 m. gegužės 25 d., Briuselis

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Georges DASSIS*

PRIEDAS

Šis skyriaus nuomonės punktas buvo pakeistas atsižvelgiant į asamblėjoje priimtus pakeitimus, už kuriuos buvo atiduota daugiau kaip ketvirtadalis balsų (DTT 54 straipsnio 4 dalis):

4.2 punktas

Pasiūlymo 5 straipsnio 1 dalies d punkte nustatyta, kad vėliavos valstybė narė žvejybos leidimą gali išduoti tik jei veiklos vykdytoji ir žvejybos laivui 12 mėnesių iki žvejybos leidimo paraiškos pateikimo dienos nebuvo taikytos sankcijos už sunkius pažeidimus. EESRK nuomone, bet kokį sunkų pažeidimą padariusiam veiklos vykdytoji būtina taikyti tinkamas sankcijas: atsisakymas išduoti žvejybos leidimą veiklos vykdytoji yra ne bausmė antrą kartą, o atitiktis reikalavimams kriterijaus taikymas. Komitetas taip pat mano, kad ši priemonė prireikus turėtų būti taikoma tik tuo atveju, jeigu būtų priimtas res judicata galią turintis teismo sprendimas.

Paiškinimas

Gali atsirasti **dviguba sankcija**, kuri būtų **neproporcinga**, nes veiklos vykdytoji ir laivo kapitoniui būtų ne tik taikomos 2009 m. lapkričio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1224/2009, nustatančio Bendrijos kontrolės sistemą, kuria užtikrinamas bendrosios žuvininkystės politikos taisyklių laikymasis, 90–92 straipsniuose ir 2008 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1005/2008, nustatančio Bendrijos sistemą, kuria siekiama užkirsti kelią neteisėtai, nedeklaruojamai ir nereglamentuojamai (NNN) žvejybai, atgrasyti nuo jos ir ją panaikinti, 42–47 straipsniuose numatytos sankcijos, bet ir atsisakoma išduoti žvejybos leidimą.

Minėtuose straipsniuose jau numatytos griežtos sankcijos veiklos vykdytojams už sunkius pažeidimus nuo piniginės nuobaudos (kuri yra bent penkis kartus didesnė už žvejybos produktų, gautų padarant sunkų pažeidimą, vertę) iki papildomų sankcijų:

- 1) pažeidime dalyvavusio žvejybos laivo laikinas areštas;
- 2) laikinas žvejybos laivo sulaikymas;
- 3) uždraustų žvejybos įrankių, sugautų žuvų ir žuvininkystės produktų konfiskavimas;
- 4) žvejybos leidimo galiojimo laikinas sustabdymas arba jo panaikinimas;
- 5) teisės žvejoti apribojimas arba atėmimas;
- 6) laikinas arba nuolatinis teisės gauti naujas žvejybos teises atėmimas;
- 7) laikinas arba nuolatinis draudimas gauti viešąją paramą arba subsidijas;
- 8) patvirtinto ekonominės veiklos vykdytojo statuso, suteikto pagal 16 straipsnio 3 dalį, galiojimo laikinas sustabdymas arba panaikinimas.

Reglamento Nr. 1224/2009 92 straipsnyje nustatyta taškų sistema už sunkius pažeidimus. Kai bendras taškų skaičius tampa lygus nustatytam skaičiui ar jį viršija, žvejybos licencijos galiojimas automatiškai sustabdomas bent dviem mėnesiams. Jei dėl to, kad licencijos turėtoji buvo skirtas nustatytas taškų skaičius, žvejybos licencijos galiojimas sustabdomas antrą kartą, jis sustabdomas keturiems mėnesiams, jei trečią kartą – aštuoniems mėnesiams, jei ketvirtą kartą – vieneriems metams. Jeigu nustatytas taškų skaičius turėtoji skiriamas penktą kartą, žvejybos licencija galutinai panaikinama.

Be to, manome, kad pažeidžiamas **nediskriminavimo principas**, nes tokiems pat pažeidimams ES ir ne ES vandenyse nebūtų taikomos tokios pat sankcijos. Už tokį patį pažeidimą žvejojantieji už ES ribų gautų papildomą sankciją, t. y. 12 mėnesių negalėtų gauti žvejybos leidimo. Taip panašioms pažeidimams būtų taikomas dvigubas standartas.

Balsavimo rezultatai:

Už 92

Prieš 50

Susilaikė 23.
